

บทที่ 4

ผลการศึกษา

นโยบายการเปิดเสรีทางการค้า นับว่าเป็นนโยบายที่สำคัญซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรม ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของราคาและปริมาณของการส่งออกและการนำเข้า และในที่สุดจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในปริมาณการผลิต การลงทุน การจ้างงาน การบริโภค และระดับราคายภายในประเทศ รวมทั้งการขยายตัวของอุตสาหกรรม โดยการวิเคราะห์ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย จากการใช้นโยบายการเปิดเสรีทางการค้าตามกรอบของแอกต์รอปอูรุกวัยทางด้านภาษีศุลกากร ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากการลดภาษีศุลกากร ตามข้อตกลงการเปิดตลาดของการเจรจาแอกต์รอปอูรุกวัย ซึ่งมีผลผูกพันในปีพ.ศ. 2538-2547 โดยการที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะปฏิบัติตามข้อผูกพันการลดภาษีสินค้าอย่างครอบคลุม กล่าวคือ สินค้าเกษตร (รหัส 1-4) ประเทศไทยมีการผูกพันลดภาษีการนำเข้าเฉลี่ยร้อยละ 24 และสินค้าอุตสาหกรรม (รหัส 11-18) มีการผูกพันลดภาษีการนำเข้าร้อยละ 28 สำหรับสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (รหัส 5-10) ซึ่งถือเป็นสินค้าอุตสาหกรรมด้วย ก็มีการผูกพันลดภาษีการนำเข้าร้อยละ 28 เช่นเดียวกัน ซึ่งระยะเวลาที่กำหนดในการลดอัตราภาษีศุลกากรคือ 10 ปี (ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2547) ดังนั้น กรอบเวลาที่ใช้ในการศึกษานโยบายดังกล่าวนี้จึงอธิบายโดยใช้ช่วงเวลา 10 ปี (กรมการค้าต่างประเทศ 2537)

การวิเคราะห์ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเปิดเสรีทางการค้า จะใช้แบบจำลองพลวัตดุลยภาพทั่วไปครอบคลุมเศรษฐกิจไทย หรือ CGE ในลักษณะ Multi-sectoral model ซึ่งผลที่ได้จะมีความเชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อน โดยผลที่เกิดขึ้นนั้นจะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับภาคเศรษฐกิจทั้ง 20 ภาค ซึ่งจะมีผลกระทบที่เกี่ยวข้องเนื่องกันระหว่างภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ มากน้อยแตกต่างกันไป และเชื่อมโยงกันทั้งระบบเศรษฐกิจ ดังนั้นเพื่อให้เห็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้นโยบายอย่างชัดเจนจึงได้แยกการพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นออกเป็น 3 ส่วน คือ

- 1.) ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย
- 2.) ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่ออุตสาหกรรมไทยทั้งระบบ
- 3.) ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในระดับมหภาคโดยรวม

ในส่วนแรก จะทำการวิเคราะห์ผลกระทบของข้อตกลงที่มีต่ออุตสาหกรรมในกลุ่มสิ่งทอทั้ง 6 อุตสาหกรรม ในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ การผลิต การบริโภค การจ้างงาน การลงทุน การส่งออก และการนำเข้า เป็นต้น ซึ่งเป็นผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นภายใต้บริบทของการเปิดเสรีทางการค้า โดยเปิดตลาดด้วยการลดอัตราภาษีการนำเข้าในสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม และสิ่งทอ ตามข้อตกลงของแกตต์รอบอุรุกวัยดังได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้นจึงไม่น่าเกินความจริงนัก หากผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นมีขนาดของการเปลี่ยนแปลงในอัตราที่สูง สำหรับการวิเคราะห์ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ที่ได้จากการประมวลผลแบบจำลองนี้ (ตารางที่ 4.3) จะวิเคราะห์ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์จากตาราง I-O ปี 1990 ซึ่งเป็นข้อมูลทางโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมสิ่งทอทั้งหมด (ตารางที่ 4.1 และ 4.2) และข้อมูลโครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งทอแต่ละประเภท เพื่อให้ทราบถึงลักษณะโครงสร้างของแต่ละอุตสาหกรรม ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องชัดเจนและเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น

ส่วนที่สอง เป็นการพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นต่ออุตสาหกรรมไทยทั้งระบบ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงระหว่างภาคอุตสาหกรรม (Inter-linkage industries) ทั้งในด้านผลกระทบที่เชื่อมโยงไปข้างหน้า (Forward linkage) และผลกระทบที่เชื่อมโยงไปข้างหลัง (Backward linkage) ซึ่งจะช่วยให้เห็นว่าภาคอุตสาหกรรมใดจะได้ประโยชน์ หรือเสียประโยชน์จากการขึ้นนโยบายการค้าเสรีครั้งนี้ นอกจากนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นดังกล่าวก็จะกระทบต่อเนื่องไปถึงการวิเคราะห์ในส่วนที่สามต่อไป กล่าวคือจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจไทยในภาพรวม อันเนื่องมาจากการขึ้นนโยบายดังกล่าว ทำให้สามารถใช้ในการวิเคราะห์ถึงผลได้-ผลเสียของระบบเศรษฐกิจทั้งประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับตัวต่อไปในอนาคต

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1 แสดงสัดส่วนโครงสร้างการนำเข้าและอัตราภาษีศุลกากรรายอุตสาหกรรม

รหัส	สาขาการผลิต	Ratio of Imported Input *	Ratio of Competing Imports **	อัตราภาษี (ร้อยละ)
1	Grain Crops	0.22	0.03	21.8
2	Non-Grain Crops	0.25	0.14	3.3
3	Food Processing	0.15	0.23	11.5
4	Other Agriculture	0.11	0.15	2.4
5	Spinning	0.55	0.12	11.7
6	Weaving	0.17	0.22	7.7
7	Knitting	0.18	0.19	5.8
8	Textile Bleaching & Finishing	0.53	0.00	0.0
9	Made-up Textile Goods	0.21	0.18	15.5
10	Wearing Apparels	0.16	0.01	16.6
11	Leather	0.34	0.22	4.9
12	Other Manufacture	0.32	0.41	10.2
13	Petroleum/Fuel	0.75	0.53	1.6
14	Chemicals	0.57	0.94	14.0
15	Synthetic Resin	0.26	0.55	22.3
16	Equipments/Machinery	0.65	0.67	9.9
17	Vehicles	0.60	0.53	30.9
18	Construction	0.25	0.00	0.0
19	Trade and Transport	0.20	0.01	0.0
20	Services	0.07	0.02	0.0

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลจากตาราง I-O ปี 1990

* Ratio of Imported Input หมายถึง สัดส่วนระหว่างมูลค่าการนำเข้าปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศต่อมูลค่าของปัจจัยการผลิตที่ผลิตในประเทศ

** Ratio of Competing Imports หมายถึง สัดส่วนของมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศต่อมูลค่าของสินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศ

ตารางที่ 4.2 แสดงสัดส่วนในการกระจายตัวของผลผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งทอแต่ละชนิด

(ร้อยละ)

สาขาการผลิต	แหล่งการใช้งานที่สำคัญ			
	ปัจจัยการผลิต	การบริโภค	การลงทุน	การส่งออก
อุตสาหกรรมปั่นด้าย	0.91	0.00	0.00	0.09
อุตสาหกรรมทอผ้า	0.74	0.03	0.00	0.23
อุตสาหกรรมถักผ้า	0.24	0.16	0.02	0.59
อุตสาหกรรมฟอกย้อม	1.00	0.00	0.00	0.00
พิมพ์ และแต่งสำเร็จ				
อุตสาหกรรมการผลิต สินค้าสิ่งทอ	0.37	0.29	0.06	0.27
อุตสาหกรรมการผลิต เครื่องแต่งกาย	0.06	0.64	0.00	0.32

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลจากตาราง IO ปี 1990

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลกระทบที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย (Impact on Thai Textile Industry)

การวิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายการเปิดเสรีทางการค้าด้านภาษีศุลกากรตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีต่อข้อตกลงเขตการค้าเสรีที่มีต่ออุตสาหกรรมในกลุ่มสิ่งทอของไทย ในการศึกษานี้จะแบ่งกลุ่มอุตสาหกรรมในกลุ่มสิ่งทอออกเป็น 6 กลุ่มประกอบด้วย

1. อุตสาหกรรมปั่นด้าย (Spinning) ซึ่งรวมถึงอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์ด้วย
2. อุตสาหกรรมทอผ้า (Weaving)
3. อุตสาหกรรมถักผ้า (Knitting)
4. อุตสาหกรรมฟอกย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ (Textile Bleaching Printing and Finishing)
5. อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าสิ่งทอ (Made-up Textile Goods)
6. อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกาย (Wearing Apparels)

การวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นดังกล่าว จะวิเคราะห์โดยใช้ผลที่ได้จากการประมวลผลจากแบบจำลอง CAMGEM โดยใช้ GEMPACK ประกอบกับข้อมูลโครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยแต่ละอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นข้อมูลที่สังเคราะห์จากตารางบัญชีการผลิต-ผลผลิต (Input-Output Table) ปีพ.ศ. 2533 เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันในแต่ละอุตสาหกรรมจากการใช้นโยบายดังกล่าว ซึ่งจะทำให้การวิเคราะห์นี้มีความชัดเจน ถูกต้อง และมีความเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3 ค่าประมาณการผลกระทบของการปฏิบัติตามพันธกรณีแกดด์ทางด้านภาษีศุลกากรที่มี
ต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

(อัตราการเปลี่ยนแปลง : ร้อยละ)

สาขาการผลิต	ตัวแปรทางเศรษฐกิจ			
	การผลิต	การบริโภค	การลงทุน	การจ้างงาน
อุตสาหกรรมปั่นด้าย	13.723	13.167	13.965	15.867
อุตสาหกรรมทอผ้า	11.685	12.967	12.331	12.810
อุตสาหกรรมถักผ้า	14.183	12.901	14.106	16.359
อุตสาหกรรมฟอกย้อม	13.058	0.000	13.306	14.761
พิมพ์ และแต่งสำเร็จ				
อุตสาหกรรมการผลิต สินค้าสิ่งทอ	12.844	13.059	13.228	14.604
อุตสาหกรรมการผลิต เครื่องแต่งกาย	14.648	12.787	14.403	16.953

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สาขาการผลิต	ตัวแปรทางเศรษฐกิจ				
	ปริมาณ การส่งออก	ปริมาณ การนำเข้า	ระดับราคา ส่งออก	ระดับราคา นำเข้า	ระดับราคา ภายในประเทศ
อุตสาหกรรมปั่นด้าย	32.257	13.580	-1.390	-3.150	-1.347
อุตสาหกรรมทอผ้า	26.746	15.290	-1.153	-1.860	-1.083
อุตสาหกรรมถักผ้า	17.082	13.882	-0.736	-1.460	-0.696
อุตสาหกรรมฟอกย้อม	0.000	9.317	-1.444	0.000	-1.444
พิมพ์ และแต่งสำเร็จ					
อุตสาหกรรมการผลิต สินค้าสิ่งทอ	19.160	15.142	-0.826	-3.830	-0.739
อุตสาหกรรมการผลิต เครื่องแต่งกาย	9.593	12.352	-0.841	-0.410	-0.779

1. อุตสาหกรรมปั่นด้าย (Spinning)

อุตสาหกรรมปั่นด้าย เป็นอุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพาการนำเข้าปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศค่อนข้างสูง ดังจะเห็นได้จากสัดส่วนการนำเข้าปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศต่อปัจจัยการผลิตที่ผลิตภายในประเทศ (Ratio of Imported Input) ของอุตสาหกรรมดังกล่าวซึ่งสูงถึงร้อยละ 55 ดังแสดงในตารางที่ 4.1 ซึ่งจัดว่าสูงที่สุดในกลุ่มอุตสาหกรรมในกลุ่มสิ่งทอ และเมื่อพิจารณาตารางที่ 4.4 พบว่า วัตถุดิบหรือปัจจัยการผลิตที่สำคัญที่ใช้ในอุตสาหกรรมปั่นด้ายได้แก่ Non-Grain Crops (ซึ่งรวมฝ้ายและพืชเส้นใยด้วย) และ Synthetic Rasin (ได้แก่ เมล็ดพลาสติกและโพลีเอสเตอร์) เป็นต้น ซึ่งวัตถุดิบดังกล่าวมีสัดส่วนการนำเข้าจากต่างประเทศมากกว่าที่ผลิตได้ในประเทศเป็นอย่างมาก อีกทั้ง Synthetic Rasin นั้น ยังเป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับการคุ้มครองจากรัฐบาลด้วยอัตราภาษีศุลกากรสูงมาก โดยมีอัตราภาษี (Tariff Rate) สูงถึงร้อยละ 22 ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ดังนั้น เมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้าตามกรอบการลดอัตราภาษีศุลกากรของแอกตต์แล้ว จึงส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมปั่นด้ายลดลง (Cost Reduction) ซึ่งทำให้อุตสาหกรรมดังกล่าวมีการขยายตัวทางด้านการผลิต การบริโภค การลงทุนและการจ้างงาน เป็นต้น โดยเฉพาะทางด้าน การบริโภคซึ่งมีอัตราการขยายตัวสูงสุดในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ กล่าวคือ มีอัตราการขยายตัวของ การบริโภคเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 13.17 ในช่วงเวลา 10 ปีของนโยบายดังกล่าว (พ.ศ. 2538-2547) ดังแสดงในตารางที่ 4.3 นอกจากนี้ การที่ประเทศไทยปฏิบัติตามพันธกรณีแอกตต์ด้วยการลดภาษีดังกล่าวยังทำให้ระดับราคาส่งออกของอุตสาหกรรมปั่นด้ายลดลงมากที่สุดเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ในกลุ่มสิ่งทอ คือประมาณร้อยละ 1.39 ในช่วงเวลา 10 ปี ซึ่งส่งผลให้ปริมาณการส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้นสูงถึงประมาณร้อยละ 32.26 ในช่วงเวลาเดียวกัน แต่อย่างไร สัดส่วนของผลผลิตจากอุตสาหกรรมปั่นด้ายที่เป็น การส่งออกมีเพียงร้อยละ 9 (ตารางที่ 4.2) ดังนั้น การส่งออกของอุตสาหกรรมปั่นด้ายจึงเพิ่มขึ้นไม่มากนักเมื่อคิดเทียบจากฐานการส่งออกเดิม และเมื่อพิจารณาจากตารางที่ 4.4 จะเห็นได้ว่า ผลผลิตของอุตสาหกรรมปั่นด้ายส่วนใหญ่จะถูกนำไปใช้เป็นปัจจัยการผลิตขั้นกลาง (Intermediate) โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 91 โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมทอผ้า (Weaving) และอุตสาหกรรมสิ่งทออื่น ๆ ด้วยเหตุนี้การขยายตัวของอุตสาหกรรมเหล่านี้จึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมปั่นด้ายดังกล่าวข้างต้น

* ตาราง I-O ได้ให้คำนิยามไว้ว่า "การหีบฝ้าย การปั่นด้าย และเส้นใยประดิษฐ์" สาขานี้ประกอบด้วย การหีบฝ้าย การปั่นเส้นด้ายจากฝ้าย และเส้นใยประดิษฐ์

ตารางที่ 4.4 แสดงโครงสร้างการกระจายผลผลิตและการใช้ปัจจัยการผลิตขั้นกลางของ
อุตสาหกรรมปั่นด้าย (Spinning)

(หน่วย : ล้านบาท)

รหัส	สาขาการผลิต	การกระจาย ผลผลิต [*]	แหล่งที่มาของปัจจัยการผลิต ^{**}	
			ภายในประเทศ	นำเข้า
1	Grain Crops	0	0	0
2	Non-Grain Crops	0	1454	12687
3	Food Processing	176	16	0
4	Other Agriculture	0	647	441
5	Spinning	1477	1477	1036
6	Weaving	32436	0	0
7	Knitting	9032	109	0
8	Textile Bleaching & Finishing	0	780	0
9	Made-up Textile Goods	2609	28	0
10	Wearing Apparels	10492	60	0
11	Leather	450	17	0
12	Other Manufacture	2145	590	103
13	Petroleum/Fuel	0	192	413
14	Chemicals	1	12	401
15	Synthetic Rasin	723	8320	12376
16	Equipments/Machinery	0	138	475
17	Vehicles	127	28	0
18	Construction	0	29	0
19	Trade and Transport	30	291	0
20	Services	719	5643	245
TOTAL		60418		
Share of Intermediate used (%)		0.91		
Share of Consumption used (%)		0.00		
Share of Investment used (%)		0.00		
Share of Export used (%)		0.09		

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลจากตาราง I-O ปี 1990

แสดงถึงมูลค่าผลผลิตของอุตสาหกรรมปั่นด้ายที่ถูกอุตสาหกรรมต่าง ๆ นำไปใช้เป็น
สินค้าขั้นกลางในการผลิตสำหรับอุตสาหกรรมนั้น ๆ นอกจากนี้ยังแสดงถึงสัดส่วนการกระจายผล
ผลิตของอุตสาหกรรมปั่นด้ายที่ถูกใช้ไปในรูปแบบที่สำคัญต่าง ๆ

** แสดงถึงแหล่งที่มาของปัจจัยการผลิตขั้นกลาง (ระหว่างมูลค่าการนำเข้าจากต่างประเทศ
และจากภายในประเทศ) ของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ถูกใช้เป็นปัจจัยการผลิตในอุตสาหกรรมปั่นด้าย

2. อุตสาหกรรมทอผ้า (Weaving)

ลักษณะโครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมทอผ้า เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ปัจจัยการผลิตภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะจากอุตสาหกรรมปั่นด้าย ดังแสดงในตารางที่ 4.5 นอกจากนี้ ผลผลิตของอุตสาหกรรมทอผ้าจะถูกนำไปใช้เป็นสินค้าขั้นกลางในการผลิตของอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 74 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกาย (Wearing Apparels)

ดังนั้นจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้า โดยการลดอัตราภาษีศุลกากร จึงทำให้การผลิต การลงทุน การจ้างงาน ของอุตสาหกรรมทอผ้ามีการขยายตัวไม่มากนัก และน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ในกลุ่มสิ่งทอ โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นของการผลิต การลงทุน และการจ้างงาน เพียงร้อยละ 11.69, 12.33 และ 12.81 ในช่วง 10 ปีของนโยบายตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.3 เมื่อพิจารณาด้านการส่งออกของอุตสาหกรรมทอผ้าซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 23 ดังนั้น เมื่อมีการลดภาษีนำเข้าจึงส่งผลให้อัตราการขยายตัวของการส่งออกสูงถึงร้อยละ 26.75 ในช่วงเวลาเดียวกัน นอกจากนี้ หากพิจารณาสัดส่วนของการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศต่อสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ (Ratio of Competing Imports) ของอุตสาหกรรมทอผ้า จะเห็นได้ว่า อุตสาหกรรมทอผ้ามีสัดส่วนดังกล่าวสูงสุดในกลุ่มสิ่งทอ โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 22 นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศต่อสินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศสูงที่สุดในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ ด้วยเหตุนี้ เมื่อมีการลดอัตราภาษีนำเข้า จึงทำให้ปริมาณการนำเข้าของอุตสาหกรรมทอผ้ามีการขยายตัวเพิ่มขึ้นมากที่สุดในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ คือ ประมาณร้อยละ 15.29 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2547 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเปิดเสรีทางการค้าด้วยการลดอัตราภาษีนำเข้า จะทำให้อุตสาหกรรมทอผ้าต้องเผชิญกับการแข่งขันทางการนำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้น หากไม่สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมทอผ้าภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ แล้ว การดำเนินการตามนโยบายการลดอัตราภาษีภายใต้เกณฑ์นี้ ก็อาจจะมีผลเสียต่ออุตสาหกรรมทอผ้าของไทยได้

* ตาราง I-O ได้ให้คำนิยามไว้ว่า "การทอผ้า" สาขานี้ประกอบด้วย การทอผ้าจากฝ้าย และเส้นใยประดิษฐ์ต่าง ๆ เช่น ฝ้ายฝ้ายผสม ฝ้ายใยประดิษฐ์ และผ้าไหม

ตารางที่ 4.5 แสดงโครงสร้างการกระจายผลผลิตและการใช้ปัจจัยการผลิตชั้นกลางของ
อุตสาหกรรมทอผ้า (Weaving)

(หน่วย : ล้านบาท)

รหัส	สาขาการผลิต	การกระจาย ผลผลิต	แหล่งที่มาของปัจจัยการผลิต	
			ภายในประเทศ	นำเข้า
1	Grain Crops	0	0	0
2	Non-Grain Crops	0	0	0
3	Food Processing	3	5	0
4	Other Agriculture	5	0	0
5	Spinning	0	32436	5605
6	Weaving	24	24	0
7	Knitting	0	0	0
8	Textile Bleaching & Finishing	12	3788	0
9	Made-up Textile Goods	3786	0	0
10	Wearing Apparels	42591	759	0
11	Leather	2142	6	0
12	Other Manufacture	2680	745	293
13	Petroleum/Fuel	0	651	793
14	Chemicals	0	97	2708
15	Synthetic Resin	329	3	0
16	Equipments/Machinery	3	16	849
17	Veehicles	23	5	0
18	Construction	25	31	0
19	Trade and Transport	16	271	0
20	Services	890	6298	110
TOTAL		52529		
Share of Intermediate used (%)		0.74		
Share of Consumption used (%)		0.03		
Share of Investment used (%)		0.00		
Share of Export used (%)		0.23		

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลจากตาราง I-O ปี 1990

แสดงถึงมูลค่าผลผลิตของอุตสาหกรรมทอผ้าที่ถูกอุตสาหกรรมต่าง ๆ นำไปใช้เป็น
สินค้าชั้นกลางในการผลิตสำหรับอุตสาหกรรมนั้น ๆ นอกจากนี้ยังแสดงถึงสัดส่วนของการกระจายผล
ผลิตของอุตสาหกรรมทอผ้าที่ถูกใช้ไปในรูปแบบที่สำคัญต่าง ๆ

แสดงถึงแหล่งที่มาของปัจจัยการผลิตชั้นกลาง (ระหว่างมูลค่าการนำเข้าจากต่างประเทศ
และจากภายในประเทศ) ของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ถูกใช้เป็นปัจจัยการผลิตในอุตสาหกรรมทอผ้า

3. อุตสาหกรรมดักผ้า* (Knitting)

อุตสาหกรรมดักผ้า มีลักษณะโครงสร้างการผลิตที่ใช้ปัจจัยการผลิตภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ ที่สำคัญคือ อุตสาหกรรมปั่นด้าย (Spinning) นอกจากนี้ ผลผลิตของอุตสาหกรรมดักผ้าถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวางในภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ โดยเฉพาะภาคบริการ (Services) และภาคการค้าและการขนส่ง (Trade and Transport) ดังแสดงในตารางที่ 4.6 และหากพิจารณาสัดส่วนการส่งออก จะพบว่า อุตสาหกรรมดักผ้าเป็นอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการส่งออกสูงที่สุด เมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ในกลุ่มสิ่งทอ โดยมีสัดส่วนการส่งออกสูงถึงร้อยละ 59

จากลักษณะดังกล่าวข้างต้น เมื่อมีการเปิดตลาดการค้าด้วยการลดภาษีศุลกากรลง จึงเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวทางด้านการผลิต การลงทุน และการจ้างงาน ค่อนข้างสูงในช่วง 10 ปีของนโยบาย (อัตราขยายตัวดังกล่าวสูงเป็นอันดับสองรองจากอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกาย) โดยมีอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 14.18, 14.10 และ 16.35 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.3 อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาการขยายตัวทางด้านปริมาณการส่งออก จะพบว่า แม้ว่า อุตสาหกรรมดักผ้าจะมีสัดส่วนการส่งออกที่สูงที่สุดในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ แต่ภายหลังเมื่อมีการใช้นโยบายการลดภาษีศุลกากรตามกรอบของแอกต์แล้ว จะพบว่า ปริมาณการส่งออกของ อุตสาหกรรมดักผ้าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นไม่สูงมากนักเพียงประมาณร้อยละ 17.08 ในช่วง 10 ปี ดังนั้น จึงเป็นประเด็นที่น่าจะพิจารณาต่อไปว่า การพัฒนาประสิทธิภาพภายในของอุตสาหกรรมดักผ้ามีเพียงพอ กับศักยภาพการส่งออกของอุตสาหกรรมดักผ้าที่มีอยู่หรือไม่ ผลการศึกษานี้จึงเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นผู้เกี่ยวข้องได้หาทางพัฒนาประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมนี้มากขึ้นต่อไป เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้ต้นนโยบายดังกล่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ตาราง I-O ได้ให้คำนิยามไว้ว่า "โรงงานดัก" สาขานี้ประกอบด้วยการค้าเนินกิจการเกี่ยวกับการดักถุงเท้า เครื่องแต่งกาย ผ้าดัก ผ้าลูกไม้จากเส้นใยธรรมชาติ เส้นใยเทียม ทั้งที่ดักด้วยมือและเครื่องจักร ฯลฯ

ตารางที่ 4.6 แสดงโครงสร้างการกระจายผลผลิตและการใช้ปัจจัยการผลิตขั้นกลางของ
อุตสาหกรรมถักผ้า (Knitting)

(หน่วย : ล้านบาท)

รหัส	สาขาการผลิต	การกระจาย ผลผลิต	แหล่งที่มาของปัจจัยการผลิต	
			ภายในประเทศ	นำเข้า
1	Grain Crops	0	0	0
2	Non-Grain Crops	122	0	0
3	Food Processing	16	0	0
4	Other Agriculture	0	0	0
5	Spinning	109	9032	585
6	Weaving	0	0	0
7	Knitting	436	436	1365
8	Textile Bleaching & Finishing	0	1365	0
9	Made-up Textile Goods	183	61	38
10	Wearing Apparels	223	282	0
11	Leather	531	0	0
12	Other Manufacture	625	383	245
13	Petroleum/Fuel	19	86	30
14	Chemicals	21	42	857
15	Synthetic Resin	510	0	0
16	Equipments/Machinery	395	131	1
17	Vehicles	260	20	0
18	Construction	284	62	0
19	Trade and Transport	1013	176	0
20	Services	1407	1012	56
TOTAL		6153		
Share of Intermediate used (%)		0.24		
Share of Consumption used (%)		0.16		
Share of Investment used (%)		0.02		
Share of Export used (%)		0.59		

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลจากตาราง I-O ปี 1990

แสดงถึงมูลค่าผลผลิตของอุตสาหกรรมถักผ้าที่ถูกอุตสาหกรรมต่าง ๆ นำไปใช้เป็น
สินค้าขั้นกลางในการผลิตสำหรับอุตสาหกรรมนั้น ๆ นอกจากนี้ยังแสดงถึงสัดส่วนการกระจายผลผลิต
ของอุตสาหกรรมถักผ้าที่ถูกใช้ไปในรูปแบบที่สำคัญต่าง ๆ

แสดงถึงแหล่งที่มาของปัจจัยการผลิตขั้นกลาง (ระหว่างมูลค่าการนำเข้าจากต่างประเทศ
และจากภายในประเทศ) ของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ถูกใช้เป็นปัจจัยการผลิตในอุตสาหกรรมถักผ้า

4. อุตสาหกรรมฟอกย้อม พิมพ์และแต่งสำเร็จ^{*} (Textile Bleaching Printing and Finishing)

อุตสาหกรรมฟอกย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ ถือได้ว่าเป็นกระบวนการการผลิตขั้นตอนสำคัญที่จะเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมสิ่งทอขั้นต้นกับอุตสาหกรรมสิ่งทอขั้นปลาย ดังนั้น การพัฒนาประสิทธิภาพที่ดี และมีความสมดุลงของอุตสาหกรรมฟอกย้อมฯ จึงเป็นสิ่งที่จะเอื้อในการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยได้ทั้งระบบ ข้อมูลจากตารางที่ 4.1 พบว่าอุตสาหกรรมฟอกย้อมฯ เป็นอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการนำเข้าปัจจัยการผลิตชั้นกลางจากต่างประเทศต่อปัจจัยการผลิตชั้นกลางภายในประเทศสูงมาก คิดเป็นร้อยละ 53 หากพิจารณาจากตารางที่ 4.7 จะพบว่าปัจจัยการผลิตที่สำคัญของอุตสาหกรรมฟอกย้อมฯ คือ กลุ่มเคมีภัณฑ์ (Chemicals) ซึ่งมีสัดส่วนการนำเข้าสูงถึงร้อยละ 94 และผลผลิตของอุตสาหกรรมนี้จะถูกนำไปใช้เป็นปัจจัยการผลิตชั้นกลาง (Intermediate) ทั้งหมด คือร้อยละ 100 โดยไม่มีการบริโภค การลงทุนหรือการส่งออกโดยตรง (ตารางที่ 5.2) และโดยส่วนใหญ่แล้วจะถูกนำไปใช้เป็นปัจจัยการผลิตสำหรับอุตสาหกรรมในกลุ่มสิ่งทอเกือบทั้งหมด โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมทอผ้าและอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกาย และเนื่องจากลักษณะของอุตสาหกรรมนี้เป็นเพียงกระบวนการผลิตเท่านั้น จึงเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศน้อยมาก ดังนั้น การลดภาษีสินค้านำเข้าหรือการเปิดเสรีทางการค้าสินค้าตามกรอบของแกตต์ จึงเป็นการทำให้เกิดผลกระทบทางอ้อม โดยมีผลทำให้ต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมนี้ลดลง (เนื่องจากอุตสาหกรรมฟอกย้อมฯ เป็นอุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งการนำเข้าปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศค่อนข้างสูง) ซึ่งมีผลให้การผลิต การลงทุน และการจ้างงานของอุตสาหกรรมนี้ขยายตัวสูงขึ้นประมาณร้อยละ 13.05, 13.30 และ 14.76 ในช่วง 10 ปีของนโยบายตามพันธกรณีแกตต์ ตามลำดับ และยังมีผลทำให้ระดับราคายาภายในประเทศลดลงมากที่สุดในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอคือร้อยละ 1.44 ในช่วงเวลาเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าสังเกตจากอุตสาหกรรมนี้ คือ การผลิตของอุตสาหกรรมดังกล่าวซึ่งเป็นอุตสาหกรรมสิ่งทอชั้นกลางมีการขยายตัวเพียงร้อยละ 13.05 ในช่วง 10 ปี ซึ่งน้อยกว่าอัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมถักผ้าซึ่งมีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 14.18 ในช่วงเดียวกัน ดังนั้น จึงอาจจะทำให้อุตสาหกรรมดังกล่าวไม่สามารถรองรับผลผลิตผ้าดิบจากอุตสาหกรรมถักผ้า เพื่อผลิตเป็นผ้าผืนสำเร็จรูปสำหรับอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายได้อย่างเพียงพอ ซึ่งการผลิตในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายขยายตัวสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 14.64 ในช่วง 10 ปี ดังนั้นจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้เกิดการขยายตัวของปริมาณการนำเข้าในอุตสาหกรรมทอผ้าและถักผ้าค่อนข้างสูง ประมาณร้อยละ 15.29 และ 13.88 ต่อปี ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.3 ในขณะเดียวกัน ก็ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของการส่งออกผลผลิตของอุตสาหกรรมถักผ้า ได้แก่ ผ้าดิบ ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มต่ำ เป็นต้น

* ตาราง I-O ได้ให้คำนิยามไว้ว่า "บริการฟอกย้อม การพิมพ์ การย้อม และการแต่งสำเร็จ" สาขานี้ประกอบด้วยฟอกย้อมผ้า การฟอกขาว และการแต่งสำเร็จด้วยด้ายและผ้า

ตารางที่ 4.7 แสดงโครงสร้างการกระจายผลผลิตและการใช้ปัจจัยการผลิตขั้นกลางของ
อุตสาหกรรมฟอกย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ (Textile Bleaching, Printing and Finishing)

(หน่วย : ล้านบาท)

รหัส	สาขาการผลิต	การกระจาย ผลผลิต [*]	แหล่งที่มาของปัจจัยการผลิต ^{**}	
			ภายในประเทศ	นำเข้า
1	Grain Crops	0	0	0
2	Non-Grain Crops	0	0	0
3	Food Processing	0	526	0
4	Other Agriculture	0	3	0
5	Spinning	780	0	0
6	Weaving	3788	12	0
7	Knitting	1365	0	0
8	Textile Bleaching & Finishing	0	0	0
9	Made-up Textile Goods	133	0	0
10	Wearing Apparels	2236	192	0
11	Leather	0	0	0
12	Other Manufacture	0	74	4
13	Petroleum/Fuel	0	726	4
14	Chemicals	0	106	3022
15	Synthetic Resin	0	0	0
16	Equipments/Machinery	0	87	1
17	Vehicles	0	2	0
18	Construction	0	6	0
19	Trade and Transport	0	65	0
20	Services	176	326	0
TOTAL		8478		
Share of Intermediate used (%)		1.00		
Share of Consumption used (%)		0.00		
Share of Investment used (%)		0.00		
Share of Export used (%)		0.00		

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลจากตาราง IO ปี 1990

* แสดงถึงมูลค่าผลผลิตของอุตสาหกรรมฟอกย้อมฯ ที่ถูกอุตสาหกรรมต่าง ๆ นำไปใช้เป็นสินค้าขั้นกลางในการผลิตสำหรับอุตสาหกรรมนั้น ๆ นอกจากนี้ยังแสดงถึงสัดส่วนการกระจายผลผลิตของอุตสาหกรรมฟอกย้อมฯ ที่ถูกใช้ไปในรูปแบบที่สำคัญต่าง ๆ

** แสดงถึงแหล่งที่มาของปัจจัยการผลิตขั้นกลาง (ระหว่างมูลค่าการนำเข้าจากต่างประเทศและจากภายในประเทศ) ของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ถูกใช้เป็นปัจจัยการผลิตในอุตสาหกรรมฟอกย้อมฯ

5. อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าสิ่งทอ* (Made-up Textile Goods)

ลักษณะการผลิตของอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าสิ่งทอ ถือว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ปัจจัยการผลิตภายในประเทศเป็นสำคัญ ดังจะเห็นได้จาก สัดส่วนของการนำเข้าปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศต่อปัจจัยการผลิตภายในประเทศ (Ratio of Imports) ของอุตสาหกรรมนี้ มีเพียงร้อยละ 21 เท่านั้น ดังแสดงในตารางที่ 4.1 โดยปัจจัยการผลิตที่ใช้ในอุตสาหกรรมนี้ส่วนใหญ่จะเป็นผลผลิตที่ได้จากอุตสาหกรรมทอผ้าและปั่นด้าย ซึ่งจากที่ได้ศึกษามาแล้ว จะเห็นได้ว่า อุตสาหกรรมทอผ้าและปั่นด้าย เป็นอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการนำเข้าปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศที่ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมปั่นด้าย ซึ่งมีสัดส่วนดังกล่าวสูงถึงร้อยละ 55 ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าสิ่งทอมีการนำเข้าปัจจัยการผลิตชั้นกลางโดยทางอ้อม

ดังนั้น เมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้า โดยการลดภาษีศุลกากรตามกรอบของแกตต์ จึงมีผลให้ต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมปั่นด้ายและทอผ้าลดลง และทำให้ระดับราคาภายในประเทศของอุตสาหกรรมทั้งสองลดลง คิดเป็นประมาณร้อยละ 1.34 และ 1.08 ในช่วง 10 ปี ตามลำดับ ซึ่งการลดลงของระดับราคาดังกล่าวจึงเป็นผลทางอ้อมให้อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าสิ่งทอ เกิดการขยายตัวทางด้านการผลิต และการบริโภค เป็นร้อยละ 12.84 และ 13.06 ในช่วง 10 ปีของนโยบาย ตามลำดับ นอกจากนี้ การลดภาษีดังกล่าวยังมีผลให้ระดับราคานำเข้าของอุตสาหกรรมนี้ลดลงมากที่สุดเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ในกลุ่มสิ่งทอ โดยลดลงถึงร้อยละ 3.83 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2547 ทำให้ปริมาณการนำเข้าของอุตสาหกรรมนี้ขยายตัวสูงเป็นอันดับสองรองจากอุตสาหกรรมทอผ้า โดยมีอัตราการขยายตัวการนำเข้าสูงถึงร้อยละ 15.14 ในช่วงเวลาเดียวกัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ตาราง I-O ได้ให้คำนิยามไว้ว่า "การผลิตสินค้าสิ่งทอสิ่งทอสำเร็จรูป (ยกเว้นเครื่องแต่งกาย) การผลิตพรมและเครื่องปูลาด" สาขานี้ประกอบด้วย สิ่งทอที่มีได้ระบุไว้ในที่อื่น ได้แก่ สิ่งตัดเย็บสำเร็จรูปทุกชนิด พรมและเสื่อจากเส้นใยสิ่งทอ เชือก แห อวน เป็นต้น รวมทั้งสิ่งทอที่ใช้ในครัวเรือน เช่น ผ้าขนหนู ผ้าห่ม ผ้าปูที่นอน ฯลฯ สำหรับงานศึกษาด้านสิ่งทอบางครั้งเรียกว่า "คณะสิ่งทอ" (Home Textiles)

ตารางที่ 4.8 แสดงโครงสร้างการกระจายผลผลิตและการใช้ปัจจัยการผลิตชั้นกลางของ
อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าสิ่งทอ (Made-up Textile Goods)

(หน่วย : ล้านบาท)

รหัส	สาขาการผลิต	การกระจาย ผลผลิต	แหล่งที่มาของปัจจัยการผลิต	
			ภายในประเทศ	นำเข้า
1	Grain Crops	122	0	0
2	Non-Grain Crops	146	968	0
3	Food Processing	1498	0	0
4	Other Agriculture	629	3	0
5	Spinning	28	2609	970
6	Weaving	0	3786	319
7	Knitting	61	183	119
8	Textile Bleaching & Finishing	0	133	0
9	Made-up Textile Goods	722	722	409
10	Wearing Apparels	639	405	0
11	Leather	701	32	0
12	Other Manufacture	1297	263	145
13	Petroleum/Fuel	29	272	12
14	Chemicals	0	48	1277
15	Synthetic Resin	0	2	2
16	Equipments/Machinery	56	297	1
17	Vehicles	131	27	0
18	Construction	175	43	0
19	Trade and Transport	1318	115	0
20	Services	1529	690	1
TOTAL		9081		
Share of Intermediate used (%)		0.37		
Share of Consumption used (%)		0.29		
Share of Investment used (%)		0.06		
Share of Export used (%)		0.27		

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลจากตาราง I-O ปี 1990

แสดงถึงมูลค่าผลผลิตของอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าสิ่งทอที่ถูกอุตสาหกรรมต่าง ๆ นำไปใช้เป็นสินค้าชั้นกลางในการผลิตสำหรับอุตสาหกรรมนั้น ๆ นอกจากนี้ยังแสดงถึงสัดส่วนการกระจายผลผลิตของอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าสิ่งทอที่ถูกใช้ไปในรูปแบบที่สำคัญต่าง ๆ

แสดงถึงแหล่งที่มาของปัจจัยการผลิตชั้นกลาง (ระหว่างมูลค่าการนำเข้าจากต่างประเทศ และจากภายในประเทศ) ของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ถูกใช้เป็นปัจจัยการผลิตในอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าสิ่งทอ

6. อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกาย * (Wearing Apparels)

อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกาย นับเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ปัจจัยการผลิตที่ผลิตขึ้นภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยการผลิตที่ผลิตได้จากอุตสาหกรรมทอผ้าและอุตสาหกรรมปั่นด้าย รวมทั้ง Other Manufacture และภาคบริการ ดังจะเห็นได้จากสัดส่วนการนำเข้าปัจจัยการผลิต (Ratio of Imported Inputs) ของอุตสาหกรรมดังกล่าว ซึ่งมีค่าน้อยที่สุดในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยมีเพียงร้อยละ 16 เท่านั้น นอกจากนั้น สัดส่วนการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศต่อสินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศ (Ratio of Competing Imports) ของอุตสาหกรรมนี้ มีค่าต่ำมาก โดยมีเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น ดังแสดงในตารางที่ 4.1 โดยผลผลิตที่ผลิตได้จากอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายนี้ ส่วนใหญ่จะถูกนำไปใช้ในการบริโภคขั้นสุดท้าย ซึ่งสัดส่วนดังกล่าวสูงถึงร้อยละ 64 และจัดเป็นอุตสาหกรรมที่ผลผลิตถูกนำไปใช้ในการบริโภคขั้นสุดท้ายมากที่สุดเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ในกลุ่มสิ่งทอ โดยผลผลิตส่วนใหญ่จะถูกนำไปใช้ในภาคการค้าและการขนส่ง และภาคบริการ และยังส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ ซึ่งมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 32 โดยสูงเป็นอันดับสองรองจากอุตสาหกรรมถักผ้า (ดังแสดงในตารางที่ 4.2 และ 4.9)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การบริโภคภายในประเทศและการส่งออก จัดเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกาย ดังนั้น หากมีการเปิดเสรีทางการค้าสินค้าด้วยการลดภาษีนำเข้าตามกรอบของแกตต์แล้ว จะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าเพื่อใช้เป็นปัจจัยการผลิตของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายลดลง ทำให้ระดับราคานำเข้าของอุตสาหกรรมนี้ลดลงประมาณร้อยละ 0.41 ในช่วง 10 ปีของนโยบายดังกล่าว ประกอบกับการยกเลิกการคุ้มครองโดยอัตราภาษีนำเข้าของอุตสาหกรรมซึ่งสูงที่สุด คือประมาณร้อยละ 16 จึงเป็นผลให้ปริมาณการนำเข้าขยายตัวสูงถึงร้อยละ 1.41 ในช่วง 10 ปี และยังมีผลให้ระดับราคาภายในประเทศและระดับราคาส่งออกลดลง ประมาณร้อยละ 0.78 และ 0.84 ช่วงเวลาเดียวกัน ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.3 ซึ่งการลดลงของระดับราคาดังกล่าวจะกระตุ้นให้การบริโภคและปริมาณการส่งออกสูงขึ้นประมาณร้อยละ 12.79 และ 9.59 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2547 ตามลำดับ ส่งผลให้อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายเกิดการขยายตัวทางด้านการผลิต, การลงทุนและการจ้างงาน โดยมีอัตราการขยายตัวในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวสูงถึงร้อยละ 14.65, 14.40 และ 16.95 ในช่วงเวลาเดียวกัน ตามลำดับ ซึ่งอัตราการขยายตัวดังกล่าวจัดเป็นอัตราการขยายตัวที่สูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรม

* ตาราง I-O ได้ให้คำนิยามไว้ว่า "การผลิตเครื่องแต่งกาย ยกเว้นรองเท้า" สาขานี้ประกอบด้วย การผลิตเครื่องแต่งกาย โดยการตัดและเย็บจากผ้า ขนสัตว์และวัสดุอื่น ๆ รวมทั้งสิ่งตัดเย็บสำเร็จรูปทุกชนิด โดยช่าง

อื่น ๆ ในกลุ่มสิ่งทอ จึงอาจกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการเปิดเสรีทางการค้าจะก่อให้เกิดการขยายตัวในด้านการผลิต, การลงทุนและการจ้างงาน ของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายอย่างมาก แต่เนื่องจาก ปัจจัยการผลิตที่ใช้ในอุตสาหกรรมนี้ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยการผลิตที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ โดยเฉพาะจากอุตสาหกรรมสิ่งทอขั้นต้นและขั้นกลางได้แก่ อุตสาหกรรมปั่นด้ายและอุตสาหกรรมทอผ้า เป็นต้น แต่เนื่องจากการศึกษาที่ผ่านมาเราจะพบว่า การเปิดเสรีทางการค้าก่อให้เกิดการขยายตัวของการผลิตในอุตสาหกรรมปั่นด้ายและอุตสาหกรรมทอผ้าค่อนข้างน้อย เพียงร้อยละ 13.72 และ 11.69 ในช่วง 10 ปี ของนโยบาย ตามลำดับ ซึ่งอัตราการขยายตัวดังกล่าวมีอัตราการขยายตัวที่น้อยกว่าการขยายตัวของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกาย นอกจากนั้น เนื่องจากความไม่สามารถรองรับผลผลิตจากอุตสาหกรรมทอผ้า ซึ่งมีอัตราการขยายตัวของการผลิตมากกว่าอุตสาหกรรมฟอกย้อมฯ ดังกล่าวแล้วข้างต้น จึงก่อให้เกิดสภาพคอขวดในอุตสาหกรรมสิ่งทอขั้นต้นและขั้นกลาง ดังนั้น หากอุตสาหกรรมขั้นต้นและขั้นกลางเหล่านี้ไม่ได้รับการพัฒนาแล้ว ก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนปัจจัยการผลิตที่ใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายได้ในระยะยาว ซึ่งส่งผลให้เกิดการขยายตัวของภavnเข้าปัจจัยการผลิต ซึ่งได้แก่ ผ้าผืนสำเร็จรูป เป็นต้น เพื่อใช้ในการผลิตของอุตสาหกรรมนี้ ดังนั้น จากผลการศึกษาจึงชี้ให้เห็นว่า สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนารวมของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายคือ การพัฒนาอุตสาหกรรมต้นทาง (Upstream) ของอุตสาหกรรมนี้ให้มีการขยายตัวสูงขึ้น

ดังนั้น จากการศึกษาผลกระทบของการเปิดเสรีทางการค้าในลักษณะของการลดภาษีนำเข้าที่กล่าวมาข้างต้น จึงอาจสรุปได้ว่า หากมีการลดการกีดกันทางการค้า โดยลดภาษีนำเข้าตามกรอบของแอกต์แล้ว อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกาย (Wearing Apparels) จะยังคงเป็นอุตสาหกรรมนำในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยมีอัตราการขยายตัวสูงสุดทั้งในด้านการผลิต, การลงทุน และการจ้างงาน แต่อย่างไรก็ตาม มีข้อน่าสังเกตว่า หากประเทศไทยมีการปรับลดอัตราภาษีศุลกากรในลักษณะดังกล่าว จะมีผลให้อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายมีการขยายตัวทางด้านส่งออกน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ในกลุ่มสิ่งทอ ทั้งนี้ ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับข้อเท็จจริงทางการค้าสิ่งทอโลกที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายของไทยกำลังเผชิญกับการแข่งขันจากต่างประเทศ เนื่องจากความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบทางด้านต้นทุนการผลิตที่ประเทศไทยเคยมีอยู่นั้นลดลง โดยเฉพาะต้นทุนด้านค่าจ้างแรงงานซึ่งเพิ่มขึ้นตามการปรับเพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำ และตามภาวะการขาดแคลนแรงงานฝีมือซึ่งในปัจจุบันค่าจ้างแรงงานในอุตสาหกรรมนี้ของประเทศไทยสูงกว่าจีนและอินโดนีเซียถึง 3 - 4 เท่า (ดังได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2) ดังนั้น ผลการศึกษานี้จึงเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายของไทย ไม่ควรนิ่งนอนใจหรือปล่อยให้อุตสาหกรรม

การผลิตเครื่องแต่งกายเป็นอุตสาหกรรมที่ได้ชื่อว่า Sun-sat Industry หรือ กำลัง "ตกดิน" ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นก็ถือได้ว่าเป็นการสูญเสียโอกาสอย่างมาก เนื่องจาก จากการประมาณการของ Gherzi Textile International เมื่อปี พ.ศ. 2534 พบว่า ความต้องการบริโภคเส้นใยทั่วโลกจะขยายตัวเพิ่มขึ้นจากจำนวน 36 ล้านตันในปี พ.ศ. 2529 เป็นจำนวน 52 ล้านตันในปี พ.ศ. 2543 คิดเป็นการขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งหมดร้อยละ 40 หรือประมาณร้อยละ 2.6 ต่อปี และมูลค่าการค้าระหว่างประเทศทั่วโลกในผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเสื้อผ้าได้เพิ่มขึ้นจาก 130 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี พ.ศ. 2528 เป็น 270 พันล้านเหรียญฯ ในปี พ.ศ. 2534 และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 650 พันล้านเหรียญฯ ในปี พ.ศ. 2543 โดยกว่าครึ่งของมูลค่าดังกล่าวเป็นการค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูป" (รจนา โกศัยยานนท์ 2537) ทำให้ส่วนแบ่งตลาดการค้าสิ่งทอโลกขยายตัวเพิ่มขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นประโยชน์อย่างมาก หากประเทศไทยสามารถคว้าเอาไว้ได้ เนื่องจากอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายยังมีการขยายตัวในด้านอื่น ๆ สูงอยู่ โดยเฉพาะในด้านการจ้างงาน หากอุตสาหกรรมนี้สามารถเจริญเติบโตต่อไปได้ก็จะมีส่วนช่วยเพิ่มการจ้างงานรวมของประเทศให้สูงขึ้น ซึ่งเป็นการลดปัญหาการว่างงานได้ส่วนหนึ่ง ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงต้องพยายามเร่งพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต เทคโนโลยี และการตลาด (ซึ่งไม่อยู่ในขอบเขตของการศึกษา) ให้มากขึ้น โดยอาจนำเครื่องจักรและเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการผลิต ทำการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สูงขึ้น ตลอดจนแสวงหาตลาดใหม่ ๆ ในต่างประเทศให้มากขึ้น

ศูนย์วิทยพัทยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* เป็นองค์กรเอกชนในธุรกิจที่ปรึกษาสิ่งทอที่ใหญ่และเก่าแก่ที่สุดในโลก

** ตัวเลขที่ได้จากการประมาณครั้งนี้อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่สำคัญ ได้แก่ การขยายตัวเพิ่มขึ้นของประชากร การเจริญเติบโตสูงขึ้นของเศรษฐกิจโลก รายได้ของประชากรโลกสูงขึ้น เป็นต้น โดยในปี พ.ศ. 2537 ความต้องการบริโภคเส้นใยของโลกก็ได้เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 42 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2536 ร้อยละ 2.8 (ITMF 1995) เนื่องจากเศรษฐกิจโลกฟื้นตัวดีขึ้น

ตารางที่ 4.9 แสดงโครงสร้างการกระจายผลผลิตและการใช้ปัจจัยการผลิตชั้นกลางของ
อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกาย (Wearing Apparels)

(หน่วย : ล้านบาท)

รหัส	สาขาการผลิต	การกระจาย ผลผลิต	แหล่งที่มาของปัจจัยการผลิต**	
			ภายในประเทศ	นำเข้า
1	Grain Crops	0	0	0
2	Non-Grain Crops	0	0	0
3	Food Processing	88	0	0
4	Other Agriculture	2	4	0
5	Spinning	56	10492	15
6	Weaving	759	42591	14763
7	Knitting	282	223	0
8	Textile Bleaching & Finishing	192	2236	0
9	Made-up Textile Goods	405	639	543
10	Wearing Apparels	730	730	40
11	Leather	975	9	26
12	Other Manufacture	805	5605	241
13	Petroleum/Fuel	0	117	7
14	Chemicals	96	26	689
15	Synthetic Resin	0	700	121
16	Equipments/Machinery	209	1459	17
17	Vehicles	472	109	0
18	Construction	0	49	0
19	Trade and Transport	2919	725	0
20	Services	2845	4330	5
	TOTAL	10833		
	Share of Intermediate used (%)	0.06		
	Share of Consumption used (%)	0.64		
	Share of Investment used (%)	0.00		
	Share of Export used (%)	0.32		

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลจากตาราง I-O ปี 1990

แสดงถึงมูลค่าผลผลิตของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายที่ถูกอุตสาหกรรมต่าง ๆ
นำไปใช้เป็นสินค้าชั้นกลางในการผลิตสำหรับอุตสาหกรรมนั้น ๆ นอกจากนี้ยังแสดงถึงสัดส่วนการ
กระจายผลผลิตของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายที่ถูกใช้ไปในรูปแบบที่สำคัญต่าง ๆ

** แสดงถึงแหล่งที่มาของปัจจัยการผลิตชั้นกลาง (ระหว่างมูลค่าการนำเข้าจากต่างประเทศ
และจากภายในประเทศ) ของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ถูกใช้เป็นปัจจัยการผลิตในอุตสาหกรรมการผลิต
เครื่องแต่งกาย

ผลกระทบที่มีต่ออุตสาหกรรมไทยทั้งระบบ (Impact on Thai Industries)

การพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมไทยทั้งระบบจากตารางที่ 4.10 ซึ่งแสดงให้เห็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้นโยบายการค้าเสรีด้านการลดอัตราภาษีศุลกากรตามกรอบของแอกดต์ในด้านต่าง ๆ คือ การผลิต การบริโภค การลงทุน การจ้างงาน การส่งออก-นำเข้า และด้านราคา ซึ่งผลกระทบนี้จะก่อให้เกิดการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมในระดับที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของอุตสาหกรรมว่าอุตสาหกรรมนั้นมีความเชื่อมโยงกับกิจกรรมของอุตสาหกรรมชนิดใด และมากน้อยเพียงใด อนึ่ง ในการวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นในกรณีนี้จะต้องไม่นำตัวเลขไปพิจารณาเปรียบเทียบกับผลที่เกิดกับอุตสาหกรรมในกลุ่มสิ่งทอ (รหัสที่ 5 ถึงรหัสที่ 10) เนื่องจากอัตราในการลดภาษีศุลกากรของอุตสาหกรรมสิ่งทอกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ จะไม่เท่ากัน หากนำมาเปรียบเทียบกันแล้วเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนได้ อีกทั้งก็จะเป็นการอธิบายที่ซ้ำซ้อนกับในกรณีแรกที่ได้วิเคราะห์แล้ว

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 4.10 พบว่า นอกเหนือจากอุตสาหกรรมในกลุ่มสิ่งทอแล้ว อุตสาหกรรมในกลุ่มการผลิตอุปกรณ์และเครื่องจักร (Equipments/Machinery) มีการขยายตัวสูงสุดทั้งในด้านการผลิต การลงทุน และการจ้างงาน ในตลอดช่วงเวลาของการดำเนินนโยบาย (10 ปี) โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.74, 15.64 และ 19.42 ตามลำดับ ปัจจัยที่ทำให้อุตสาหกรรมนี้มีการขยายตัวสูงก็เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอื่นมากในการสร้างสินค้าทุนในระบบเศรษฐกิจ ในระยะยาวเมื่อมีการขยายตัวของทุน ก็จะทำให้อุตสาหกรรมนี้ขยายตัวสูงตามด้วย นอกจากนี้อุตสาหกรรมในกลุ่มเคมีภัณฑ์ (Chemicals) ก็มีการขยายตัวสูงเช่นกัน (รองจากกลุ่มการผลิตอุปกรณ์ฯ) เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอสูง เพราะอุตสาหกรรมสิ่งทอได้ขยายตัวสูงขึ้นอย่างมากเมื่อมีการเปิดเสรีด้วยการลดอัตราภาษีศุลกากร สำหรับอุตสาหกรรม Synthetic Rasin มีอัตราการขยายตัวของการส่งออกสูงถึงร้อยละ 40 เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีการนำเข้าสูง ประกอบกับมีการเก็บภาษีนำเข้าในอัตราที่สูง (ร้อยละ 22.3) เมื่อมีการลดภาษีนำเข้าลงจึงส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมลดลงมาก เป็นการช่วยกระตุ้นการขยายตัวของการส่งออกให้สูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ลักษณะการนำเข้าของอุตสาหกรรม Synthetic Rasin นั้น เป็นการนำเข้ามาเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตของอุตสาหกรรมอื่นเป็นส่วนใหญ่ สัดส่วนของฐานการส่งออกของอุตสาหกรรมนี้จึงมีไม่มากนัก ดังนั้น ตัวเลขการขยายตัวของการส่งออกของอุตสาหกรรม Synthetic Rasin จึงไม่มากนัก เมื่อเทียบกับสัดส่วนของฐานการส่งออกที่มีอยู่เดิม

สำหรับการขยายตัวของภาคเกษตรจะเห็นว่าการขยายตัวเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับภาคอุตสาหกรรมอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะในการผลิตของภาคเกษตร ปัจจัยการผลิตที่สำคัญที่สุดคือ ที่ดิน ด้วยเหตุนี้จึงเกิดเป็นข้อด้อยของภาคเกษตรเนื่องจากที่ดินไม่สามารถขยายตัวเพิ่มขึ้นได้ ซึ่งแตกต่างจากปัจจัยแรงงานและทุน ดังนั้นผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าจึงก่อให้เกิดการขยายตัวการผลิตในภาค

เกษตรไม่มากนัก นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาด้านการส่งออกของภาคเกษตรทั้งประเภทข้าว (Grain crops) และพวกที่ไม่ใช่ข้าว (Non-Grain crops) ซึ่งมีปริมาณการส่งออกลดลงถึงร้อยละ 40.47 และ 25.47 ในช่วงเวลา 10 ปีของนโยบายการลดภาษีนำเข้า ตามลำดับ (ดังตารางที่ 4.10) ทั้งนี้ก็เนื่องจากข้อจำกัดด้านการขยายตัวของการผลิตภาคเกษตรเอง ประกอบกับสัดส่วนของการนำเข้าและอัตราภาษีนำเข้าของภาคเกษตรเองก็มีน้อย (ตารางที่ 4.1) การลดภาษีการนำเข้าจึงไม่มีผลกระทบให้เกิดการขยายของภาคเกษตรโดยตรง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นภาคเกษตรก็ยังคงได้รับประโยชน์จากการลดภาษีอยู่ด้วย ดังเห็นได้จากการขยายตัวของส่งออกที่เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 11.27 ในภาค Food Processing ซึ่งถือเป็นภาคเกษตรกรรมที่แปรรูปแล้ว

ตารางที่ 4.10 ค่าประมาณการผลกระทบของการปฏิบัติตามพันธกรณีแกตตที่มีต่ออุตสาหกรรมไทย

(อัตราการเปลี่ยนแปลง : ร้อยละ)

รหัส	สาขาการผลิต	ตัวแปรทางเศรษฐกิจ			
		การผลิต	การบริโภค	การลงทุน	การจ้างงาน
1	Grain Crops	5.894	3.023	10.350	9.561
2	Non-Grain Crops	5.615	3.159	10.059	9.007
3	Food Processing	9.424	7.032	10.495	9.273
4	Other Agriculture	8.126	3.307	10.928	10.354
5	Spinning	13.723	13.167	13.965	15.867
6	Weaving	11.685	12.967	12.331	12.810
7	Knitting	14.183	12.901	14.106	16.359
8	Textile Bleaching & Finishing	13.058	0.000	13.306	14.761
9	Made-up Textile Goods	12.844	13.059	13.228	14.604
10	Wearing Apparels	14.648	12.787	14.403	16.953
11	Leather	11.128	13.065	11.939	12.026
12	Other Manufacture	11.537	8.444	12.544	13.228
13	Petroleum/Fuel	9.426	6.112	12.080	12.276
14	Chemicals	14.995	7.616	15.099	18.346
15	Synthetic Rasin	11.426	0.000	12.199	12.545
16	Equipments/Machinery	15.743	7.711	15.641	19.429
17	Vehicles	9.446	9.414	10.662	9.472
18	Construction	11.187	8.975	12.655	13.619
19	Trade and Transport	10.039	8.574	10.467	9.109
20	Services	10.888	12.079	11.252	10.528

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

(อัตราการเปลี่ยนแปลง : ร้อยละ)

รหัส	สาขาการผลิต	ตัวแปรทางเศรษฐกิจ				
		ปริมาณ การส่งออก	ปริมาณ การนำเข้า	ระดับราคา ส่งออก	ระดับราคา นำเข้า	ระดับราคา ภายในประเทศ
1	Grain Crops	-40.472	14.730	1.659	-4.300	1.753
2	Non-Grain Crops	-25.473	12.837	1.093	-0.750	1.578
3	Food Processing	11.272	9.832	-0.584	-2.230	-0.493
4	Other Agriculture	6.750	11.419	-0.297	-0.370	0.292
5	Spinning	32.257	13.580	-1.390	-3.150	-1.347
6	Weaving	26.746	15.290	-1.153	-1.860	-1.083
7	Knitting	17.062	13.882	-0.736	-1.460	-0.696
8	Textile Bleaching & Finishing	0.000	9.317	-1.444	0.000	-1.444
9	Made-up Textile Goods	19.160	15.142	-0.826	-3.830	-0.739
10	Wearing Apparels	9.593	12.352	-0.841	-0.410	-0.779
11	Leather	13.430	11.766	-1.210	-1.050	-1.172
12	Other Manufacture	15.942	12.437	-0.876	-2.370	-0.748
13	Petroleum/Fuel	1.727	9.829	-0.066	-0.390	0.015
14	Chemicals	27.125	10.851	-1.031	-3.690	-0.958
15	Synthetic Rasin	44.283	15.126	-1.684	-5.460	-1.562
16	Equipments/Machinery	21.853	12.964	-1.201	-2.690	-1.171
17	Vehicles	27.290	11.854	-2.843	-6.900	-2.917
18	Construction	0.000	9.317	-0.589	0.000	-0.589
19	Trade and Transport	0.000	7.656	-1.783	0.000	-1.783
20	Services	0.000	9.085	-1.321	0.000	-1.321

ผลกระทบที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม (Economy-wide Impacts)

หากประเทศไทยมีการเปิดเสรีทางการค้าด้วยการลดภาษีการนำเข้าตามกรอบของแกตต์รอบอุรุกวัยแล้ว ผลกระทบโดยตรงที่เกิดขึ้นที่สำคัญ คือ ผลที่มีต่อรายรับของรัฐบาลในรูปภาษีศุลกากร (Aggregate Tariff Revenue) ซึ่งจากตารางที่ 4.11 จะเห็นได้ว่าการเปิดเสรีทางการค้าโดยการลดภาษีการนำเข้า จะมีผลให้รายได้ของรัฐบาลในรูปภาษีศุลกากรลดลงในช่วงพ.ศ. 2538-2547 ถึงร้อยละ 17.33 แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินนโยบายการลดภาษีตามกรอบของแกตต์รอบอุรุกวัยดังกล่าว ก็จะทำให้เกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจไทย โดยจะก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 10.51 ในช่วงของนโยบาย 10 ปี สำหรับการจ้างงานและการลงทุนนั้น จากผลการศึกษาพบว่า การลดอัตราภาษีการนำเข้าตามนโยบายดังกล่าว ส่งผลให้อัตราการขยายตัวของการทำงานและการลงทุนอยู่ในอัตราที่ใกล้เคียงกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ คือ ประมาณร้อยละ 11.06 และ 11.36 ตามลำดับ ในช่วงเวลาเดียวกัน สำหรับอัตราการขยายตัวทางด้านการบริโภคของครัวเรือนที่แท้จริงนั้นเพิ่มสูงขึ้นประมาณร้อยละ 9.32 ในช่วงปีพ.ศ. 2538-2547 ตามนโยบายดังกล่าว

ในด้านการค้าระหว่างประเทศ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การเปิดเสรีทางการค้าจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากร (Resource allocation) มากขึ้น โดยทรัพยากรจะถูกเคลื่อนย้ายไปผลิตในภาคการผลิตที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative advantage) นอกจากนี้ การเปิดเสรีทางการค้ายังช่วยลดภาระของสินค้าส่งออกที่เกิดจากการคุ้มครองสินค้าบางประเภทอีกด้วย กล่าวคือ ทำให้อัตราการส่งออกโดยรวมของประเทศขยายตัวสูงขึ้น ในช่วง 10 ปีของนโยบายเฉลี่ยร้อยละ 14.8 ในขณะที่การนำเข้าขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 11.95 ในช่วงเวลาเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าการเปิดเสรีทางการค้าดังกล่าวก่อให้เกิดผลดีต่อดุลการค้าของประเทศไทย นั่นคือ ทำให้ดุลการค้าของประเทศไทยเกินดุล สำหรับอัตราราคา (Term of Trade) จะลดลงเพียงร้อยละ 0.85 ในช่วงเวลา 10 ปี ซึ่งการลดลงของอัตราราคานี้ เนื่องมาจากการลดลงของต้นทุนโดยรวมในการผลิตสินค้าภายในประเทศ ซึ่งส่งผลให้ระดับราคาสินค้าส่งออกต่ำลง และมีผลให้เกิดการขยายตัวทางด้านการส่งออกสูงขึ้นไปด้วย ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการลดลงของอัตราราคาดังกล่าวไม่ได้ก่อให้เกิดผลทางด้านลบต่อระบบเศรษฐกิจแต่อย่างใด สำหรับตัวแปรด้านดัชนีราคา จากการศึกษาพบว่า ระดับราคาแต่ละตัวลดลงไม่มากนัก ในช่วงเวลาระหว่างพ.ศ. 2538-2547 คิดเป็นเพียงประมาณร้อยละ 0.8 - 1.8 เท่านั้น

ดังนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้น แม้ว่าการเปิดเสรีทางการค้าจะทำให้รายได้ของรัฐบาลในรูปภาษีศุลกากรลดลงก็ตาม รัฐบาลก็ไม่ควรใช้การลดลงของรายได้ดังกล่าวเป็นข้ออ้างเพื่อสร้างการกีดกันทางการค้า ทั้งนี้เนื่องจาก รายได้ที่ลดลงนั้นจะได้รับการชดเชยจากนโยบายการค้าเสรี ซึ่งก่อให้เกิดการขยายตัวทางด้านการส่งออกและการนำเข้า หรือการค้าระหว่างประเทศ และยังมีผลให้เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจอีกด้วย นอกจากนี้ การปฏิรูปโครงสร้างภาษีในระยะหลัง ๆ มีแนวโน้มที่จะลดความสำคัญของรายได้ของรัฐบาลที่มาจากภาษีศุลกากรลง โดยหันไปให้ความสำคัญกับภาษีที่เรียกเก็บจากฐานของรายได้ของปัจจัยการผลิตต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 4.11 ค่าประมาณการผลกระทบของการปฏิบัติตามพันธกรณีแกตต์ต่อระบบเศรษฐกิจไทย

(อัตราค่าการเปลี่ยนแปลง : ร้อยละ)

ตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคที่สำคัญ	ผลกระทบ
ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติที่แท้จริง (Real GDP)	10.506
การจ้างงาน (Employment)	11.063
การลงทุนที่แท้จริง (Real Investment)	11.355
ดัชนีปริมาณการส่งออก (Export Volume Index)	14.902
ดัชนีปริมาณการนำเข้า (Import Volume Index)	11.951
การบริโภคที่แท้จริง (Real Consumption)	9.317
อัตราการค้า (Term of Trade)	-0.851
ดัชนีราคาผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP Price Index)	-1.845
ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index)	-1.217
ดัชนีราคาการส่งออก (Export Price Index)	-0.851
ดัชนีราคาการลงทุน (Investment Price Index)	-1.616
รายรับรวมจากภาษีศุลกากร (Aggregate Tariff Revenue)	-17.332